

Rauw 'Festen' is in New York mierzoet

Het familiedrama 'Festen' is nu op Broadway te zien. Filmster Ali MacGraw zorgt voor een glazuurlaagje.

**Door onze correspondent
FREEK STAPS**

NEW YORK, 1 APRIL. De terugkeer van Ali MacGraw in de schijnwerpers duurt nog even. Eerst ontmoeten de twee Deense zoons elkaar weer in het hotel waar ze samen zijn om het verjaarsfeest van hun vader te vieren. Daarna vindt de ene zus een briefje van de andere zus die niet meer leeft. Tenslotte begroet de vader de zoon die het seksueel misbruik tijdens het diner zal bespreken.

Dan komt MacGraw in haar rol van moeder-op-leeftijd door een denkbeeldige deur het toneel opgelopen. Het haar nog steeds strak achterover, het ouder geworden lijf in een roodfluwelen jurk. Het publiek laat voor het eerst merken dat er iemand in de zaal zit. Ali MacGraw, ze leeft dus echt nog, mompelen de toeschouwers.

Door haar rol in de film *Love Story* (1970) werd ze in een klap beroemd. Door haar zeiden talloze stelletjes daarna decennia tegen elkaar dat „love means never having to say you're sorry”. Door haar hadden roddelbladen een eindeloze reeks verhalen, over haar scheiding, haar stukgelopen romance met tegenspeler Ryan O'Neal, haar alcoholisme en haar vlucht uit Los Angeles. Toen werd het ruim dertig jaar stil rondom MacGraw.

Nu is ze terug om het pijnlijke familiedrama *Festen* aan het grote Broadway-publiek te verkopen. Geen eenvoudige opdracht voor een 67-jarige vrouw die nog niet eerder in het theater acteerde en moet opboksen tegen Julia Roberts (aan de overkant van de straat) en een van de acteurs van tv-serie *Friends* (David Schwimmer), een paar theaters verderop.

Bovendien zat regisseur Rufus Norris niet op haar te wachten.

„Vast weer een wanhoopspoging van de producers om grote namen op het affiche te krijgen, dacht ik eerst”, zo zegt Norris in *New York Magazine*. „Ze zal wel een tikje gestoord en 23 facelifts verder zijn.” Het viel mee. „Ze was juist erg ontwapenend.”

Dat wil nog niet zeggen dat het publiek de voorstelling omarmt. *Festen* gaat volgend weekend in première, maar de try-outs verlopen moeizaam. Neem vorige week donderdag, de allereerste voorstelling. Het was zo koud in de zaal dat het publiek de jas aanhield en de onaangename teksten over het disfunctionele gezin waren bijkans onverstaaanbaar door de airconditioning. „Het was een hit in Londen”, zegt een dame vergoelijkend tijdens de pauze. Een kwartier later geeft ze het alsnog op.

De Deense film *Festen* (1998) werd het vlaggenschip van de Dogme 95-beweging van regisseurs Thomas Vinterberg en Lars von Trier. In Nederland zagen 140.000 mensen de film. In 2002 brachten cabaretgezelschap Niet Uit Het Raam (NUHR) en enkele acteurs het stuk op het toneel. Die voorstelling was lichter van toon dan de film, maar bagatelliseerde het drama niet.

Deze *Festen* heeft wel last van een dikke suikerlaag. Rauwe teksten worden onschadelijk gemaakt door gezellige liedjes. Doordat gebeurtenissen in verschillende kamers naast elkaar op het podium verbeeld worden, ontstaat de indruk van een klucht.

„Hij verkrachtte me”, zegt zoon Christian tijdens het diner doodserius over zijn vader. De spelers lachen en de kracht van zijn woorden ebt weg. „Hij vermoordde mijn zuster.” Hilariteit alom.

Pas wanneer een donkere vriend aanschuift en 'aap' genoemd wordt, verhardt de sfeer. Ook in de zaal. Niet eerder liet het publiek afschuw merken. Racisme, daar slaan de bezoekers op aan. En op de aanwezigheid van het meisje dat nog leefde, Ali MacGraw.